

Cillian Murphy och Liam Cunningham i *Frihetens pris*

Frihetens pris

Originaltitel: **The Wind That Shakes the Barley**

Svensk titel: **Frihetens pris**

Regi: **Ken Loach**

Producent: **Rebecca O'Brien**

Manus: **Paul Laverty**

Foto: **Barry Ackroyd**

Roller: **Cillian Murphy, Padraic Delaney, Liam Cunningham, Gerard Kearney, William Ruane m fl**

Irländska Republiken/Storbritannien/Tyskland/Italien 2006

Längd: **2 tim 5 min**

Censur: **tillåten från 15 år**

Distributör: **Triangelfilm AB**

Ken Loach är en filmare som kastar sig mellan små och stora ämnen, ena gången är det ungdomskriminalitet i den skotska slummen, nästa det spanska inbördeskriget (som i *Bröd och frihet* häromåret). I *Frihetens pris* tar han upp ett annat nationellt trauma: det irländska frihetskriget som kring 1920 följdes av det irländska inbördeskriget.

I centrum för handlingen, dess dramatiska skärningspunkt, står två bröder, Teddy och Damien. Den förre deltar redan från början i den väpnade kampen mot Black & Tans, de engelska trupper som med hänsynslös brutalitet försöker få stopp på det irländska upproret. Damien står mitt i en lovande karriär som läkare, men det blodbesudlade politiska skeendet tvingar även honom att aktivt ta del i frihetskampen.

Så småningom uppnår man ett vapenstillestånd. En representant för Sinn Fein kallas till London för att förhandla om Irlands framtid. Alla tror att segern är vunnen. Men när förhandlaren (Michael Collins) kommer tillbaka med slutbudet, etablerandet av Den irländska fristaten med eget parlament, men fortsatt tillhörighet till det engelska imperiet, plus att de fyra grevskapen i norr även fortsättningsvis kvarstår inom Storbritannien revolterar en grupp inom Sinn Fein under ledning av Eamonn de Valera.

Därmed är ett blodigt inbördeskrig ett faktum, där människor som slagits sida vid sida ställs mot varann, liksom släkter och familjemedlemmar. Så även Teddy och Damien, där Teddy står på regeringens sida och Damien på det nyinstiftade IRA:s. Det slutar i en känsloladdad slutuppgörelse, där ingen pardon ges.

Frihetens pris är en stark och upprörande film, som till slut blir ett familjedrama med politiska förtecken. Samtidigt är det som att den övergripande, politiska dimensionen försvinner bland alla mänskliga tragedier. Det kan inte hjälpas: hur stark och hur skickligt gjord Ken Loachs film än är - Guldpalmen i Cannes var ytterst välförtjänt - så hamnar den på något vis i skuggan av Neil Jordans *Michael Collins*, som kom för några år sedan. Eller kanske rättare sagt: för den som inte har hela den historiska bilden klar för sig, den man fick i Jordans film, kan det politiska skeendet framstå som rätt obegripligt eller åtminstone oklart.

Det ironiska är samtidigt att när den sluge taktikern Eamonn de Valera fått död på Michael Collins (han sköts i ett bakhåll) gjorde han rätt snart dennes politik till sin, och blev Irlands president hur länge som helst. Men det är, som det heter, en annan historia.

Gunder Andersson